

Täysistunto

Torstai 12.12.2024 klo 16.00—18.29

2.2. Suullinen kysymys sairaalapalveluiden karsimisesta (Hanna-Leena Mattila kesk)

Suullinen kysymys SKT 221/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Mattila, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.06 **Hanna-Leena Mattila kesk:** Arvoisa herra puhemies! Oulaisissa, Kemissä, Salossa, Iisalmessa, Varkaudessa, Savonlinnassa ja Valkeakoskella eletään mustia päiviä. Kokoomuksen, perussuomalaisten ja muiden hallituspuolueiden päättämä päivystysten lopettaminen ja sairaaloiden alasajo on tyrmistyttävää ja väärin. Ministeri Juuso tekee jonkinlaisen ennätyksen lopettaessaan Kemin keskussairaalan kotimaakunnastaan Lapista. Näin perussuomalaiset pitävät maakuntien ihmisten puolta.

Kertokaa, ministeri Juuso, tässä ja nyt suomalaisille, miten esimerkiksi Oulaskankaan tai Kemin sairaalapalvelujen karsiminen parantaa ihmisten hoitoonpääsyä tai tuo säästöjä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä,

16.07 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhtään sairaalaa ei olla Suomessa lakkauttamassa, sairaalaverkkoa ei olla karsimassa, yhtään leikkaussalia ei olla sulkemassa. Oikaisen heti tästä nämä väärinkäsitykset, mitä oppositio levittää koko ajan. Sairaaloita ei lakkauteta, sairaalaverkkoa ei karsita.

Tässä tehdään työnjakoa, järkevää työnjakoa, mihin hyvinvointialueilla ei pystytä. Hyvinvointialueilla katsotaan alueellisesti, me katsomme kansallisesti. Meidän on varmistettava kansallisesti hyvin toimiva palveluverkko, sairaalaverkko, missä meillä on monierikoisalaista osaamista, mihin meillä riittää meidän lääkärit: anestesialääkärit, ortopedit, silmälääkärit. Meillä on pulaa usean erikoisalan lääkäreistä. Se tarkoittaa sitä, että meidän on toimittava sillä tavalla, että me käytetään mahdollisimman tehokkaasti se henkilöstöresursi, mikä meillä on, ja tätä me tällä esityksellä tehdään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Kiuru, olkaa hyvä.

16.08 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisille on tärkeää hoitoonpääsy ja se, että tulee [Timo Heinosen välihuuto] se käsitys, että myöskin hallitus välittää siitä, että vakavammankin vaivan yhteydessä sairaalapalvelut on turvattu. Tämä ei ole mikään leikin asia. Te teitte hoitoonpääsyn heikentämisestä oman esityksenne, jossa palataan kolmeen kuukauteen ja suun terveydenhuollon osalta kuuteen kuukau-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2024 vp

teen. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan käsittelyssä yksikään asiantuntija ei kannattanut tätä esitystä sellaisenaan. Kysymykseni teille siis on: miksi te tuotte eduskunnan käsittelyyn sellaisia esityksiä, jotka eivät ole hyvin valmisteltuja?

Ja mitä tulee tähän sairaalaverkkoon, on käsittämätöntä, että sosiaali- ja terveysvaliokunta sai todella vähän aikaa myöhästyneen esityksen käsittelyyn. Tilanne on nyt se, että nämä taloudelliset vaikutukset eivät osu lankulle: 26 miljoonaa, ja 11 miljoonaa alueiden mielestä tulee säästöä. [Puhemies: Ja kysymys!] Miksi te toitte tällaisen esityksen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.09 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sote-uudistuksen yksi tärkeimmistä tavoitteista oli erikoissairaanhoidon kustannuskehityksen tasaaminen. Erikoissairaanhoidon kustannuksia ei Suomessa tähän mennessä ole pystytty jarruttamaan: koko ajan ovat kustannukset nousseet. Sote-uudistuksella haettiin integraatiota, haettiin kustannuskehityksen jarruttamista, ja tällä esityksellä me teemme sen. Me tehostamme erikoissairaanhoidon toimintaa jakamalla henkilöstön mahdollisimman tehokkaasti eri sairaaloihin, me nopeutamme hoitojonojen lyhentämistä tällä. Tällä esityksellä myöskin vapautetaan päiväkirurgiset toimenpiteet yksityiselle palveluntarjoajalle, [Välihuutoja vasemmalta — Puhemies koputtaa] ja se on myöskin yksi keino, millä me nopeutamme asiakkaiden hoitoonpääsyä. Siis asian ydin on se, että ihmisten täytyy päästä hoitoon eikä seisoa hoitojonoissa. Jos siihen tarvitaan yksityistä, niin yksityinen otetaan siihen mukaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

16.11 Markku Siponen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllähän nämä sairaalaverkon alasajon perusteet murenivat tuolla valiokunnassa. Säästöjä ei synnykään niin kuin odotetaan, henkilöstö ei siirrykään, ja nämä päätökset kohtelevat todella räikeän epätasa-arvoisesti eri alueita Suomessa. Erityisesti palveluja ryöstetään Itä- ja Pohjois-Suomesta: Kemi, Oulaskangas, Savonlinna, ja ministeri Essayah, teidän kotimaakunnastanne lopetetaan Iisalmen ja Varkauden yöpäivystykset.

Arvoisa puhemies! Elinkeinoelämä on ottanut Ponssen ja Olvin johdolla vahvasti kantaa Iisalmen seudulla Ylä-Savossa. Ympäri vuorokautinen päivystys on olennainen turva vuorotyössä. Iisalmen ja Varkauden seudun suuryritykset tuovat puolentoista miljardin euron vientitulot Suomelle — siis puolentoista miljardin euron. Nämä veroeurot teille, arvoisa valtiovarainministeri Purra, varmasti kelpaavat, mutta miksi te viis veisaatte ihmisten hoitoonpääsystä ja potilasturvallisuudesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Asia kuuluu kyllä ministeri Juuson tontille. — Olkaa hyvä, ministeri Juuso.

16.12 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten äsken sanoin, tämän esityksen tarkoituksena on nimenomaan tehostaa hoitoa, lyhentää hoitojonoja keskittämällä raskasta kirurgiaa, [Anne Kalmarin välihuuto] keskittämällä päivä- ja lyhytjälkihoitoista kirurgiaa eri sairaaloihin, tehokasta henkilöstön käyttöä, otetaan yksityinen mukaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2024 vp

Mitä tulee Iisalmeen ja Varkauteen, niin muistutan nyt keskustaa siitä, miksi esimerkiksi Iisalmi ja Varkaus ovat olleet poikkeusluvalla. Perusterveydenhuollon päivystys on ollut poikkeusluvalla vuodesta 2017 asti, ja tämä juontaa juurensa Sipilän hallituskaudelle, [Hälinää — Puhemies koputtaa] jolloin tehtiin keskittämisen- ja päivystysasetukset, [Oikealta: Oho! — Hälinää] ja nämä on allekirjoittanut ministeri Saarikko. Eli siitä asti ja jo silloin haluttiin keskittää erikoissairaanhoidon ja ympärivuorokautisia päivystyksiä. Näillä poikkeusluvilla on eletty tässä nyt vuodesta 2017, [Hälinää — Puhemies koputtaa] ja tämän hallituksen tarkoituksena on luoda jatkuvuutta ja tietoa siitä, miten jatkossa tehdään. Emme voi jatkuvasti olla poikkeuslupien varassa. [Keskustan ryhmästä: Miksei? Miksei voida olla?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.13 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus, te laitate hyvinvointialueet leikkaamaan liikaa ja liian nopeasti. Se tarkoittaa nyt sitä, että säästetään lastensuojelusta, säästetään päihdepalveluista, ajetaan suomalaiset pienet ja keskisuuret sote-alan yritykset konkurssiin. Te leikkaatte sosiaali- ja terveysjärjestöistä: niistä palveluista, joista moni on saanut avun silloin, kun sitä ei julkiselta puolelta ole välttämättä saanut. Te kuritatte sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia, höllennätte pätevyysvaatimuksia ja aiheutatte tilanteen, jossa hoitajia irtisanotaan hoitajapulankeskellä. Moni ammattilainen lähettää päivittäin vakavaa viestiä siitä, että he eivät pysty auttamaan lapsia, perheitä, erikäisiä ihmisiä.

Ensinnäkin haluaisin tietää: Otatteko te vakavasti sen tilanteen, minkä kanssa ihmiset tällä hetkellä kamppailevat? Miten te olette arvioineet vaikka nyt tätä sairaalaverkon hyvin nopeaa karsimista kokonaisuutena — kaiken tämän muun kanssa, mitä tässä maassa tapahtuu? Sote-alan ammattilaisille, joita ennen itsekkin edustin, se näyttäytyy järjettömänä. Onko teillä jonkinlainen kokonaisarvio, miten tämä kaikki tulee vaikuttamaan suomalaiseen sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmään? Tuovatko nämä oikeasti säästöjä? Ja oletteko te valmiita kantamaan vastuun siitä, [Puhemies koputtaa] jos ihmisiä todella jää avun ulkopuolelle tilanteessa, jossa nuorten huumekuolemat [Puhemies koputtaa] ovat tuplaantuneet [Puhemies: Kiitoksia, nyt minuutti on käytetty!] ja nuorten itsemurhat ovat kasvussa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.15 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tulee näihin kaikkiin erilaisiin säästökohteisiin, mitä edustaja mainitsi, muistutan siitä, että hyvinvointialueilla on yleiskatteellinen rahoitus, jonka puitteissa ne tekevät päätöksiä siitä, mihin rahaa laitetaan ja mihin sitä ei laiteta. [Välihuutoja] Toistan myöskin sen, että sairaalaverkkoa ei olla karsimassa. Yhtään sairaalaa ei olla lopettamassa. Yhtään leikkaussalia ei mene kiinni.

Yhtään sairaalaa ei olla lakkauttamassa. Me teemme työnjakoa, ja työnjaon tarkoitus on tehostaa erikoissairaanhoidon toimintaa, jotta jokainen suomalainen, joka tarvitsee erikoissairaanhoidon, nimenomaan kirurgista erikoissairaanhoidon, pääsee toimenpiteisiin mahdollisimman nopeasti. [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2024 vp

16.15 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Juuso, tiedätekö, miltä Salossa, Oulaskankaalla, Varkaudessa, Iisalmessa, Kemissä, Savonlinnassa ja Kouvolassa ihmisistä tuntuu, kun kuuntelee teidän viestiänne? Te olette sivuuttaneet kaikki alueiden laskelmat, kaikki potilasturvallisuuskysymykset, ja te olette vain alas ajamassa näitä sairaaloita.

Me sosiaalidemokraatit vastustamme tätä teidän politiikkaanne. Me olemme valiokunnassa esittäneet jokaisen sairaalan säilyttämistä ja olemme vedonneet niin perussuomalaisiin, kokoomuslaisiin kuin kristillisdemokraatteihin — mitään tukea emme ole saaneet. Perussuomalaiset kellottivat meidän puheenvuorojamme, kun me puolustimme näitä sairaaloita. Minä vastaan teille: te voitte kellottaa sitä matkaa, joka lisääntyy ihmisillä, kun he yöaikaan joutuvat liikkumaan pidemmälle sairaaloihin näiden teidän alasajojenne johdosta. [Vasemmalta: Satoja kilometrejä!] Mielestäni, ministeri Juuso, nämä ihmiset nyt ansaitsevat kuulla: Miksi ette ole heidän puolellaan? Miksi ajatte näitten sairaaloitten lopettamista? [Hälinää]

Puhemies Jussi Halla-aho: Pyytäisin kaikkia niitä edustajia, joilla ei ole puheenvuoroa, malttamaan mielensä ja välttämään yletöntä hälinää. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.17 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhtään sairaalaa ei olla lopettamassa. On erittäin mielenkiintoinen ja erikoinen tieto, että valiokunnassa on äänestetty siitä, mitä sairaaloita lopetetaan vai lopetetaanko ollenkaan, koska esityksessä ei lopeteta yhtään sairaalaa. [Naurua — Hälinää] Eli vähän ihmeellistä on se, mistä te oikein siellä olette keskustelleet. Yhtään sairaalaa ei lopeteta, yhtään leikkaussalia ei suljeta, [Hälinää — Puhemies koputtaa] sairaalaverkkoa ei myöskään karsita.

Tämän esityksen tavoitteena on parantaa hoitopaikkaa ja tehostaa meidän osaavaan hoitohenkilökunnan käyttöä. Otamme käyttöön myös yksityiset palvelut. Kaiken tavoitteena on se, että ihminen pääsee Suomessa erikoissairaanhoidon mahdollisimman nopeasti. Muistutan myös kaikkia vielä siitä, mistä ei juurikaan puhuta, että erikoissairaanhoidon ei ole pelkkää kirurgiaa ja leikkaussalia ja leikkaustoimintaa. Erikoissairaanhoidon on todella paljon muutakin. Se on sisätautiosastoja, se on kardiologiaa, se on syöpäosastoja, se on neurologiaa, se on lastentauteja — mitään näistä ei rajoiteta. Eli hyvinvointialue voi hyvin järkevästi päättää, mitä missäkin sairaalassa tehdään, jotta sairaaloiden kapasiteetti käytetään hyväksi mahdollisimman hyvin ja tehokkaasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

16.18 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri Juuso, te ette varmaan yhtään ihmettele, miksi me emme usko teidän vastauksianne, jos teidän oman ryhmänne edustajat — tai kokoomuslaiset, jotka ovat irtaantuneet tästä — eivät myöskään usko näitä vastauksia.

Me olemme valiokunnassa kuulleet asiantuntijoita ja saaneet myös arvioita kustannuksista. Onko todellakin niin, että tämä esitys vahvistaisi valtiontaloutta noin 26 miljoonaa euroa vuonna 26? Siis noin saman verran kuin se, mitä kaljaveron alennus maksaa valtiolle? Te ajatte palveluita alas ympäri Suomen, perusterveydenhuollonkin palveluita, ja sitten samaan aikaan teette tällaisia ratkaisuja. Ettekö te arvosta tai kuuntele niitä asiantuntijoita

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2024 vp

siellä alueilla — lääkäreitä, hoitajia, hyvinvointialueiden päättäjiä — jotka ovat sitä mieltä, että tämä esitys ei todellakaan paranna palveluita eikä se myöskään tuo säästöjä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.19 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskusta vertaa melkein kaikkia säästöpäätöksiä kaljaveroon tällä kaudella. [Välihuutoja keskustan ryhmästä — Puhemies koputtaa] Tämä hallituksen esitys, missä säästöiksi esitetään reilut 26 miljoonaa, on hyvin varovaisesti, varovaisuusperiaatteella tehty laskelma. [Välihuutoja keskustan ryhmästä] Se on tehty kansallisesti yhtenäisillä perusteilla, joten luotan täysin siihen virkavalmisteluun, mikä tässä on pohjana.

On selvää, että alueilta, joiden palvelut muuttuvat, tulee erilaisia laskelmia. Se ei ollut yllätys, se oli myöskin odotettavissa.

Aina kun koskemme erikoissairaanhoidon, vastustus on hyvinkin suurta, mutta sanon edelleenkin, että erikoissairaanhoidon on hyvin paljon muutakin kuin pelkkää kirurgiaa. Toistan sen, että meillä on pula erityisosajista, tietyistä erikoislääkäreistä. Meidän täytyy pystyä käyttämään se lääkärikunta, ne osaavat hoitajat, mitä meillä on, mahdollisimman tehokkaasti. [Puhemies koputtaa] Kaiken tavoitteena on se, että suomalaiset pääsevät erikoissairaanhoidon [Puhemies koputtaa] nopeasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

16.20 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä hän tämä hallituksen tekemä päätös on aivan valtava virhe. Te olette nyt todellakin viemässä alueilta sen tosiasiallisen itsehallinnon ja päätösvallan tehdä nämä ratkaisut alueen omasta näkökulmasta parhaalla mahdollisella tavalla. Tällä päätöksellä te olette nyt viemässä ihmisten henkeä ja terveyttä turvaavat palvelut kauas heidän ulottumattomiin. Nämä teidän vastauksenne kuulostavatkin siltä, että halpa kalja on teille tärkeämpää kuin ihmisten hoitoonpääsy. [Perussuomalaisten ryhmästä: Aika härskiä!]

Ministeri Juuso, kun kuuntelin näitä teidän puheenvuorojanne tässä, niin kysyn teiltä: uskotteko te todella, että kun päivystyksiä lakkautetaan ja rahoitusta leikataan hyvinvointialueilta, niin ihmiset pääsevät nopeammin hoitoon?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.21 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On syytä korjata muutamia opposition esiin nostamia virheitä. Ensinnäkin tämä hallitus kiristää kokonaisuudessaan alkoholin verotusta. Kehysriihen päätösten mukaisesti me joudumme kiristämään myös muita veroja. Olette kovasti vastustaneet myös niitä toimia täällä.

Meidän yhdeksän miljardin kokonaisuuteen sisältyy lähes jokaiselle sektorille kohdistuvia säästöjä. [Anne Kalmari: Kaikki hyväosaisille!] Me emme tee niitä ilkeyttämme, vaan me teemme niitä siksi, että me kykenisimme turvaamaan tämän hyvinvointiyhteiskunnan palvelut ja etuudet myös tulevaisuudessa — turvallisuuden, sisäisen turvallisuuden, yhä haastavammaksi käyvän ulkoisen turvallisuuden, koululaitoksen, tienpidon ja niin edelleen — tilanteessa, jossa meidän työikäinen väestömme vähenee, meidän vanhusväestöm-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2024 vp

me kasvaa. Tätä tekee vastuuntuntoinen hallitus myös siinä tilanteessa, että jotkut päätökset ovat hyvin vaikeita. [Vasemmalta: Kuka vastaa kysymykseen! — Ben Zyskowitz: Te vastustatte jokaista täällä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. [Hälinää — puhemies koputtaa] — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä. [Puhuja aloittaa mikrofonin ollessa kiinni] — Mikrofoni, mikrofoni.

16.23 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän tämä sairaalaverkon ja päivystyksen karsiminen käytännössä vähentää palveluja ja heikentää hoitopääsyä, toisin kuin te, ministeri Juuso, tässä olette vakuutellut. Ja totta on sekin, että ne säästöt, mitä on laskettu tästä saatavan, ovat todellakin samaa luokkaa kuin se olutveron kevennys, ja kyllä tämä on mielestäni erikoinen arvovalinta.

Ihmettelen myös sitä, ministeri Juuso, kun usein täällä perustellette erilaisia sote-puolen leikkauksia sillä, että hyvinvointialueet itse päättävät, ei suinkaan hallitus, mutta tässä te olette nyt kuitenkin tekemässä hyvin yksityiskohtaista lainsäädäntöä, joka sitoo hyvinvointialueiden käsiä, eikä päätöksiä voida siellä alueilla tehdä niin kuin itse katsotaan parhaaksi.

Itä-Suomesta tulevana ihmettelen kyllä näitä rajuja karsimisia, jotka osuvat nimenomaan itäiseen Suomeen. Me ollaan tässä salissa aika yhteistuumin ajateltu, että meidän täytyy tässä tilanteessa panostaa Itä-Suomeen. Hallitus ei juurikaan sinne lisärähaa ole osoittanut, mutta nyt te nimenomaan sitten leikkaatte korostetusti itäsuomalaisten palveluista. [Puhemies: Ja kysymys!] Ministeri Juuso, miten te näette tämän tilanteen? [Puhemies koputtaa] Tekö uskotte, että näillä palvelut paranevat?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.24 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä hyvinvointialueet voivat tehdä päätöksiä ihan itsekkin. [Vasemmalta: Ai millä tavalla?] Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on jo lokakuussa päättänyt, että raskas kirurgia siirtyy Oulaskankaan sairaalasta pois 1.1.2025 [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] ja sinne tulee sen sijaan päiväkirurgiaa ja lyhytjälkihoitoista kirurgiaa. Kyllä, Pohjois-Pohjanmaa on tämän päätöksen tehnyt. Oikein hyvä.

Nämä päätökset, kun tullaan sairaalaverkkoon, ovat alueellisesti erittäin vaikeita, koska siellä aluevaltuutetut kukin puolustavat omaa aluettansa, mutta meidän pitää ministeriönä ja ministerinä nähdä se kansallinen perspektiivi. Meillä on vähän eri lentokorkeus. Meidän täytyy varmistaa se, että meillä on kansallisesti monierikoisalainen, hyvin toimiva keskus- ja yliopistosairaalaverkko [Hälinää — Puhemies koputtaa] ja se henkilöstö, mitä sinne tarvitaan. Tämä on aivan olennaista erityisesti siinä turvallisuustilanteessa, missä maailma ja Suomi tällä hetkellä ovat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Berg, olkaa hyvä.

16.25 Kim Berg sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sipilän hallituksen aikainen sairaalaverkkoselvitys kohtasi laajaa kritiikkiä varsinkin Vaasassa siitä, ettei sairaaloiden tasa-arvoista kohtelua laajan päivystyksen keskussairaaloiden osalta kyetty perustele-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2024 vp

maan faktapohjaisesti vaan ratkaisut vaikuttivat vahvasti poliittisilta. Nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys näyttää erityisesti Kouvolan ratkaisun jälkeen yhä vahvemmin samankaltaiselta. Ministeri Juuso, voisitteko rehellisesti kertoa, millä konkreettisilla ja puolueettomilla perusteilla tämän esityksen ratkaisut on tehty, kun me emme riittäviä perusteita valiokunnassa saaneet useista pyynnöistä huolimatta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.26 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tätä esitystä alettiin valmistelemaan, niin kartoitettiin tietysti ensin kaikki yksiköt, joissa on perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys poikkeusluvalla. Niitä oli useita, ja suurimmassa osassa niistä paikkakunnista, joissa se oli sallittu, väestömäärä oli 20 000—25 000 henkilöä. Kouvolassa väestömäärä oli 80 000 henkilöä, ja siinä vaiheessa jo kiinnitin huomiota siihen, että se poikkesi näistä muista ainakin sen väestömäärän osalta. Kun tarkemmin asiaa selvitin ja kun virkakunta sitä selvitti, huomattiin myöskin se, että siinä on Kuusankosken psykiatrinen sairaala kahdeksan kilometrin päässä, ja heillä tulee olla pääsy myöskin somaattisiin lääkäripalveluihin ympäri vuorokauden. Lähistöllä on myöskin Karjalan prikaati, missä on tuhansia varusmiehiä. Nämä kolme perustetta johtivat siihen, että päätimme, että Kouvolassa kuitenkin voisi perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys säilyä. Mielestäni nämä ovat hyvät perustelut. [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.27 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Varkaudesta, Iisalimesta, Raahesta, Jämsästä, Salosta, Kemistä, Oulaisista, Valkeakoskelta ja Savonlinnasta kuuluu hätähuuto — pitkin Suomea kuuluu hätähuuto — näistä sairaaloihin kohdistuvista leikkauksista, jotka eivät ole oikeudenmukaisia. Ne eivät ole yhdenvertaisia, ja ne vaarantavat perustuslaissa turvatun oikeuden riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Matkat päivystyksiin kasvavat voimakkaasti.

Herra puhemies! Arvoisa varapääministeri, perussuomalaisten suuri johtaja Riikka Purra, [Naurua] teidän ryhmästänne jo pari edustajaa ja myöskin pari oikeudentuntoista kokoomuslaista ovat jo ilmoittaneet, että he eivät voi äänestää tällaisen epäoikeudenmukaisen ja järjettömän päätöksen puolesta. Valtaa ei, arvoisa Riikka Purra, voi käyttää ihan miten vain. Teidät tunnetaan ryhmäkurin vastustajana. Totesitte viime vaalikaudella suurin piirtein näin, että ryhmäkuri voi vaikuttaa niin, ettei voida tai uskalleta käyttää omia aivoja. Kysynkin teiltä, pääministerin sijainen Riikka Purra: Annattekko te [Puhemies koputtaa] vapaat kädet perussuomalaisten ryhmälle äänestää tätä epäoikeudenmukaista esitystä vastaan? [Puhemies koputtaa] Annattekko vapaat kädet edustaja Kankaalle, Polviselle, [Puhemies: Kiitoksia, nyt minuutti on käytetty korkojen kera!] Lundénille, Sillanpäälle ja muille, joiden omatunto on herännyt?

Puhemies Jussi Halla-aho: Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.29 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Luulen, että kysyjän kysymys ei kuulu valtiovarainministerin eikä varapääministe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2024 vp

rin vastattavaksi. [Anne Kalmari: Pääministerille kuuluu!] Sen sijaan yleisesti voin toistaa, miksi hallitus joutuu tekemään myös hankalia päätöksiä. [Timo Harakka: Voi hyvänen aika!] Me olemme siinä tilanteessa, että meillä tulot ja menot eivät ole pitkään aikaan kohdanneet toisiaan, eivät ole lähelläkään. Sen lisäksi, kuten ministeri Juuso on useaan kertaan todennut tähän sairaalaverkkoon liittyen, me haluamme varmistaa työjaollisin toimin sen, että meillä riittää osaajia sinne, missä heitä erityisesti tarvitaan. [Miapetra Kumpula-Natri: Yksityisille!] Samaan aikaan me emme voi maassa, jossa myös tapahtuu koko ajan väestöllisiä muutoksia, taata kaikkea sitä, mitä joskus on ollut olemassa. Tämä on tosiasiassa, ja ymmärtääkseni keskustakin on tämän ainakin hallituksessa ollessaan tajunnut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

16.30 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valotan tätä samaa kysymystä nyt vähän eri näkökulmasta. Te olette, ministeri Juuso, tuonut tänne hyvin sekavan lain sairaaloiden päivystyksistä. Sieltä löytyy muun muassa monierikoisalaista, ympärivuorokautista päivystystä, joka on laajaa. Sitten sieltä löytyy monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä, joka ei ole niin laajaa mutta on riittävää. Sitten sieltä löytyy päivystystä, josta sanotaan, että se on rajattua erikoissairaanhoidon päivystystä mutta ei monierikoisalaista päivystystä. Sitten sieltä löytyy perusterveydenhuollon päivystystä, ja sitten sieltä löytyy päivystystä, joka ole päivystystä ollenkaan, eli lääkäri saa olla sairaalassa töissä mutta ei saa avata ovea potilaalle yöllä, vaikka potilas olisi oven toisella puolella.

Sieltä kentältä on nyt kuulunut sellaista, muun muassa minulle soitti erittäin arvostettu lääkintäneuvos, joka on ollut kokoomuksen kunnanvaltuutettuna Varsinais-Suomessa pitkään, ja hän sanoi reserviupseerina, että kun sotaa käydään, niin kenraalit johtavat sotaa ja poliitikot päättävät rahoista, mutta tässä poliitikot menevät päättämään niistä asioista, [Puhemies: Kysymys!] joista tietämys on kentällä.

Miksi olette tehneet tällaisen lakiesityksen, joka on [Puhemies koputtaa] täysin sekava?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.31 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tässä aikaisemmin totesin, niin arviointineuvosto on tarkastanut tämän hallituksen esityksen ja on antanut kiitettävää palautetta siitä, kuinka perusteellisesti vaikutusarviot on tehty. [Suna Kymäläisen välihuuto] Se on hyvin perusteltu esitys. Oikeuskansleri ei ole katsonut aihetta mihinkään toimenpiteisiin liittyen niihin kanteluihin, mitä on tullut. Tämä on myöskin läpäissyt perustuslakivaliokunnan. [Antti Kurvisen välihuuto]

Jos on näin, että ei ymmärretä näitä kaikkia käsitteitä, mitkä periytyvät kyllä jo vanhoilta ajoilta — monierikoisalainen, ympärivuorokautinen päivystys — niin totta kai ministeriössä ohjauksen kautta ohjeistamme ja vastaamme kaikkien lääkäreiden kysymyksiin, mitä milläkin tarkoitetaan. On tietysti ymmärrettävää, että kaikille ne eivät ole selviä. Tässä laissa on paljon ammattisanastoa, [Välihuutoja] mutta sitä ammattisanastoa on vaikea välttää. Silloin, kun puhutaan [Hälinää — Puhemies koputtaa] sosiaali- ja terveydenhoidosta, niin on olemassa tiettyä ammattisanastoa, ihan niin kuin muillakin erikoisaloilla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2024 vp

16.32 **Minja Koskela vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on käsittämätöntä, että me olemme täällä viikko toisensa jälkeen kuuntelemassa, kuinka ministeri sysää vastuuta omista päätöksistään aluevaltuutetuille, jotka eivät voi tehdä näitä päätöksiä. Sairaalamverkon karsiminen on tosiasia, ja se on teidän päätöksenne.

Vierailin itse viime viikonloppuna Oulussa ja Kemissä. Tiedätekö, ministeri Juuso, mikä siellä ihmisiä eniten puhututti? Oulussa puhututti eniten se, että Oulaskankaalla lakkaa yöpäivystys, Kemissä se, että Länsi-Pohjan sairaalasta lakkaavat synnytukset. Nämä ovat asioita, jotka eivät nyt ole ehkä ammattisanastoa mutta jotka ihmiset arjessaan kokevat, ja ne ovat päätöksiä, joita te olette tehneet.

Toisin sanoen on niin, että vaikka nämä säästöt ovat epävarmoja, niin tasa-arvon, palvelutason ja potilasturvallisuuden heikkeneminen ovat satavarmoja asioita, jotka tulevat toteutumaan näiden teidän päätöstenne seurauksena. Ministeri Juuso, Oulainen, Kemi, Savonlinna, Salo, Iisalmi, Jämsä, Raahel, Varkaus, miten te perustelette näillä alueilla asuville ihmisille sitä, että te heikennätte heidän palvelutasoaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.33 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskittämisasiäsetuksessa vuonna 2017 määriteltiin, että jotta sairaalassa voidaan ylläpitää synnytystoimintaa, pitää olla vähintään 1 000 synnytystä vuodessa. Länsi-Pohjassa Kemin sairaalassa oltiin jo 400:ssa, mikä tarkoittaa sitä, että keskimäärin yksi lapsi vuorokaudessa syntyy ja sen ylläpitämiseen tarvitaan erittäin suuri ja osaava henkilökunta. Lapin hyvinvointialue on itse päättänyt, että synnytukset siirtyvät Rovaniemelle, ja Rovaniemeltä LKS:stä on tullut myöskin tieto, että se synnytysten siirtyminen Rovaniemelle ei aiheuta lisäpaineita henkilöstön suhteen vaan nämä äidit voidaan siellä ottaa vastaan ilman minkäänlaisia lisäkustannuksia.

Tämän esityksen tavoitteena on tehostaa erikoissairaanhoidoa jakamalla lyhytjälkihoidoista kirurgiaa, päiväkirurgiaa, toisiin sairaaloihin ja sitä vaativampaa raskasta kirurgiaa keskus- ja yliopistosairaaloihin. Tämä on peruste. Tällä on myöskin haluttu lakkauttaa tämä poikkeuslupakäytäntö, [Puhemies koputtaa] joka on jatkunut Suomessa jo aivan liian pitkään.